

Sensation-onderzoek

Deze folder geeft u informatie over het Sensation-onderzoek dat gaat plaatsvinden in Ziekenhuis Gelderse Vallei. In deze folder wordt uitgelegd wat dit onderzoek voor u als patiënt zal betekenen.

Dit onderzoek heet Sensation. Met andere woorden de sensatie die u ervaart wanneer u eten ruikt en proeft. We kijken in dit onderzoek namelijk naar uw smaak en reukvermogen. Door onderzoek te doen proberen we er achter te komen of veel patiënten na een periode van ernstig ziek zijn, problemen hebben met ruiken en proeven. Om vervolgens gericht op zoek te kunnen gaan naar een mogelijke oorzaak en oplossing hiervoor.

Dit onderzoek is een samenwerking met de Wageningen Universiteit.

Het Sensation- onderzoek

Smaak en reuk zijn met name belangrijk om goed te kunnen proeven en zo te kunnen genieten van eten. Wanneer iemand ernstig ziek is geweest kan het zijn dat eten en drinken anders smaakt dan voorheen.

Sommige patiënten ervaren nadat ze ziek zijn geweest minder eetlust en vinden producten die ze voor de opname in het ziekenhuis lekker vonden nu niet meer lekker of andersom. Reuk en smaak zijn sterk met elkaar verbonden, daardoor zou een verandering in de waarneming van smaak ook kunnen komen door dat iemand minder goed kan ruiken. Via zenuwen wordt de informatie van de reuk en smaak zintuigen doorgegeven aan de hersenen. Ziekte kan de waarneming van eten en drinken op verschillende manieren beïnvloeden. Zo zou het bijvoorbeeld kunnen zijn dat de sensoren in de neus en mond (tijdelijk) minder goed functioneren, of dat de informatie van de zintuigen niet goed wordt doorgespeeld naar de hersenen. Ook medicatie kan de smaak- en reuk waarneming beïnvloeden. Wanneer er minder speeksel wordt geproduceerd en de mond erg droog wordt kan het ook zijn dat iemand daardoor minder goed kan proeven. Speeksel is nodig om het proeven gemakkelijker te maken.

In dit onderzoek gaan we onderzoeken bij hoeveel patiënten deze problemen voor komen en wat die patiënten met elkaar gemeen hebben. Dit kan bijvoorbeeld zijn de zelfde reden waarom ze zijn opgenomen in het ziekenhuis, of het gebruik van dezelfde medicatie.

Wie kunnen er deelnemen?

U kunt deelnemen aan dit onderzoek als u

- Ouder dan 18 jaar bent;
- U toestemming heeft van uw arts of verpleegkundige;

- U langer dan 2 dagen op de Intensive Care heeft gelegen.

U kunt helaas niet deelnemen als u

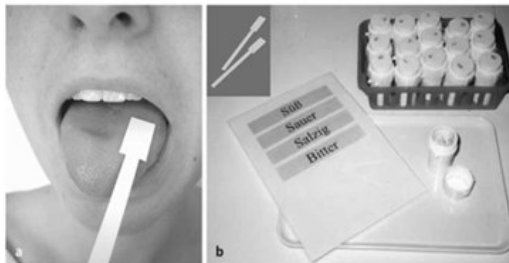
- Een verkoudheid heeft;
- U sondevoeding of zuurstof krijgt;
- Geen Nederlands spreekt.

Wat houdt het onderzoek in?

Om onderzoek te kunnen doen naar hoe vaak patiënten smaak en reuk problemen hebben, nemen wij 2 testen af en bespreken wij 2 vragenlijsten met u. Dit zal gebeuren wanneer u op een ziekenhuisafdeling bent opgenomen of wanneer u naar het ziekenhuis komt voor de poli IC nazorg. De onderdelen van het onderzoek worden hier onder uitgelegd:

Test 1: Smaakttest

Om te zien of u goed kunt proeven krijgt u bij de smaakttest een dun papieren strookje op uw tong waarna u moet aangeven of u iets proeft, en zo ja, welke smaak dit is. De papieren strookjes zijn zout, zoet (als suiker), zuur (als citroen), of bitter (als grapefruit of koffie).

Zo ziet de smaakttest er uit:

Test 2: Reuk test

Bij de reuk test houden we u een soort van viltstift voor, waar u vervolgens aan moet ruiken door diep in te ademen door uw neus. De viltstift bevat in plaats van een kleur een specifieke geur. De reuk test bestaat uit twee onderdelen. Bij het eerste onderdeel wordt u telkens 3 stiften aangeboden waarna u moet aangeven welke van de drie er anders ruikt. Omdat u aan de hand van de kleur van de stift kunt zien welke steeds een andere geur heeft krijg u hierbij een blinddoek op (een slaapmasker). Als u dit vervelend vindt, dan kan dit deel van de test overgeslagen worden. Het tweede onderdeel van de test bestaat uit 16 geurstiften die u telkens 1 voor 1 krijgt aangeboden. Daarna moet u aangeven waar de stift naar ruikt, u kunt daarbij kiezen uit vier verschillende mogelijkheden.

Vragenlijsten

De eerste vragenlijst is een geheugentest bestaande uit 5 vragen. Om de smaak en reuk test te kunnen doen moet u geuren goed kunnen herkennen. Als u erg moe bent of u kunt zich door het ziek zijn zich minder goed dingen herinneren, kan het zijn dat u smaak en reuk functies wel in orde zijn maar u dit niet goed weet te benoemen. Om dit van elkaar te kunnen scheiden gebruiken we deze vragenlijst.

De tweede vragenlijst bevat vragen over uw eetlust en of eten en drinken anders smaken dan voor uw opname.

Vorbereiding

Het is de bedoeling dat u een uur voor het onderzoek niks eet en drinkt en niet rookt of kauwgom gebruikt. U mag voor het onderzoek wel water drinken. Op deze manier kunt u de testen beter uitvoeren en zijn de uitslagen het meest betrouwbaar.

In totaal duurt het onderzoek ongeveer 45 minuten.

Het is belangrijk te weten dat uw verdere medische behandeling niet gestopt of veranderd wordt door dit onderzoek. Na afloop van het onderzoek ontvangt u per post informatie over de algemene resultaten die we gevonden hebben in dit onderzoek. U krijgt geen uitslag over uw individuele resultaten omdat de testen die in dit onderzoek gedaan worden niet voldoende zijn om te kunnen vast stellen of u daadwerkelijk een verminderd smaak of reuk heeft. Mocht u twifelen over uw smaak en reuk vermogen raden wij u dit te bespreken op de nazorgpoli of contact op te nemen met uw (huis)arts.

Zijn er gezondheidsrisico's aan het onderzoek verbonden?

Er zijn geen gezondheidsrisico's verbonden aan dit onderzoek. Dit onderzoek heeft ook geen gevolgen voor uw behandeling. U wordt alleen gevraagd mee te werken aan de smaak en reuk test en om een vragenlijst in te vullen. Het onderzoek is goedgekeurd door de BCWO (begeleidingscommissie wetenschappelijk onderzoek) van ziekenhuis Gelderse Vallei en de METC (medisch ethische toetsingscommissie) van de Wageningen Universiteit.

Vertrouwelijkheid gegevens

De gegevens over uw smaak- en reuk test en de vragenlijsten zullen vertrouwelijk worden behandeld. De waarden worden anoniem verwerkt. Uw gegevens worden onder een code verwerkt, waardoor in wetenschappelijke publicaties uw naam niet terug te vinden is.

Bedenktijd

Natuurlijk heeft u tijd nodig om erover na te denken of u aan dit onderzoek wilt meewerken. Hier krijgt u uiteraard de gelegenheid voor. IC nazorg/ revalidatie coördinator Elise Klop of onderzoeker Marlou Lasschuijt vraagt u om aan dit onderzoek mee te doen. Zij kan veel van uw vragen

beantwoorden. Daarnaast wilt u misschien ook graag met anderen dit onderzoek bespreken. U mag altijd uw deelname intrekken, zonder dat dit enige invloed heeft op uw behandeling.

Bijdrage is belangrijk

We hopen dat u na het lezen van deze folder besluit om deel te nemen aan dit onderzoek. Uw hulp is hard nodig om dit onderzoek tot een goed einde te brengen. Uw bijdrage maakt het mogelijk om nieuwe patiënten beter te adviseren. Echter, het staat u volledig vrij al dan niet mee te doen aan dit onderzoek. Als u niet wil deelnemen aan dit onderzoek heeft dit geen enkel gevolg voor uw huidige behandeling. Verder heeft u altijd, ook wanneer u schriftelijk heeft verklaard te willen deelnemen, het recht om zonder opgave van redenen af te zien van verdere deelname aan dit onderzoek. Deze beslissing heeft ook geen nadelige gevolgen op uw huidige behandeling en geen invloed hebben op de zorg en aandacht waarop u in ons ziekenhuis recht hebt.

Wie voeren het onderzoek uit?

Ziekenhuis Gelderse Vallei vormt samen met de afdeling Humane Voeding van Wageningen University, de Alliantie Voeding Gelderse Vallei. Voedingsonderzoekers uit Wageningen en (para)medisch personeel uit het ziekenhuis Ede bundelen hun krachten in onderwijs-, onderzoeks- en zorgvernieuwingsprojecten. Dit is een van de projecten, waarin Marlou Lasschuijt, studente van Wageningen University haar afstudeervak uitvoert. Zij wordt daarbij ondersteund door Intensivist M. van der Steen (ZGV), IC nazorg/revalidatie coördinator Elise Klop(ZGV) en dr. ir. Nicole de Roos (WUR) en Yfke de vries, Msc (WUR).

Toestemmingsformulier

Als u besluit om mee te werken aan het Sensation-onderzoek zullen we u vragen een formulier te ondertekenen. Hiermee bevestigt u uw voornemen om aan het Sensation-onderzoek mee te willen werken. Hiermee staat u ook toe dat de onderzoekers van dit onderzoek toegang krijgen tot uw patiënten dossier en gegevens hieruit mogen gebruiken voor het onderzoek. Uw gegevens worden vertrouwelijk behandeld zie kopje 5 op pagina 13. U blijft de vrijheid behouden om uw medewerking te allen tijde te stoppen. De onderzoeks-verpleegkundige of onderzoeker zal het formulier ook ondertekenen en vastleggen dat zij u heeft geïnformeerd over dit onderzoek, deze informatiefolder aan u heeft overhandigd en bereid is om waar mogelijk in te gaan op vragen.

Vragen

Mocht u na het lezen van deze folder, voor of tijdens het Sensation onderzoek nog nadere informatie willen ontvangen of komen er nog vragen bij u op, dan kunt u altijd contact opnemen met Coördinator IC nazorg/

revalidatie Elise Klop en student onderzoeker Marlou Lasschuijt. Vragen en/of opmerkingen per e-mail kunnen gestuurd worden naar Marlou.Lasschuijt@wur.nl of KlopE@zgv.nl.

Wanneer u uw vragen liever bespreekt met een onafhankelijke arts kunt u contact opnemen met dr. Binsbergen (0181) 41 21 55.

Klachten

Indien u klachten heeft over het onderzoek, kunt u dit melden aan Coördinator IC nazorg/revalidatie Elise Klop. Wilt u dit liever niet, dan kunt u zich wenden tot de klachtencommissie van Ziekenhuis Gelderse Vallei, (0318) 43 43 60.